

KASIM AYI MECLİS TOPLANTISI - 25.11.2020 -

**Sayın Başkan,
Değerli Meclis Üyeleri,
Yönetim Kurulumuz ve kendi adıma,
Hepinizi saygıyla selamlıyorum.**

Değerli Meclis Üyeleri,

Sözlerime gerek vaka sayısı artışı gerek kaybettiğimiz insan sayımızdaki artış bakımından etkisini her geçen gün artıran Koronavirüs konusunda daha hassas davranmamız gereken bir dönemde olduğumuzu hatırlatarak başlamak istiyorum. Sizlerden ricam, ülke olarak tedbirlerin artırıldığı bu dönemde daha dikkatli olmanız ve salgınla mücadelede iş yerlerinizde uyguladığımız; maske, mesafe ve hijyen önlemlerimizi gevşetmeden kararlılıkla sürdürmenizdir.

Değerli Arkadaşlar,

Geride bıraktığımız günlerde Koronavirüs'e yakalanan ve iyileşen Disiplin Kurulu Üyemiz Nuri CENGİZ'e geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum. Kayınvalidesini kaybeden Meclis Üyemiz Ragıp GÖK'e ve Babasını kaybeden 4.Meslek Komitesi Başkanımız Yaşar KOCAOĞLU'na başsağlığı diliyorum. Allah rahmet eylesin arkadaşlarımıza ve yakınlarına sabır diliyorum.

Değerli Üyeler,

Tarım, hava ve hukuk gibidir. Bozulma ve kriz durumlarında eksikliği, yetersizliği ve yanlışlığı tüm toplum tarafından ilk hissedilendir. Şüphesiz ki tarımın önemi içerisinde bulunduğumuz bu salgın döneminde bir kez daha net bir biçimde hissedilmiştir. Dolayısıyla toplumumuzun tüm kesimlerinin, tarıma bu stratejik önem çerçevesinde yaklaşması bir zorunluluktur.

Tarımın öneminin arttığı ve 2021 yılı hazırlıklarının yapıldığı bu dönemde umuyor ve diliyorum ki sektörümüz için doğru ve faydalı kararlar alınır. 2021 yılı için elimizdeki en önemli ve somut yol haritası Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne (TBMM) sunulmuş olan bütçemizdir. Bütçe geliri 1.1 trilyon TL ve gideri 1.4 trilyon TL olarak öngörülmektedir. Öyle ki aradaki fark, başta borçlanma olmak üzere diğer yollarla kapatılacaktır. Bu büyüklüğü ile bütçemiz, milli gelirimizin %23.4 gibi büyük bir oranına sahip olacaktır.

2021 yılı bütçesinde tarıma ayrılan payı %1.6'dır. Milli gelirimiz içindeki payı ise %0.38'de kalmıştır. Ancak beklentimiz ve talebimiz tarımın milli gelir içerisindeki payının %1'e çıkarılmasıdır. Tarımsal desteklemeye ayrılan 22 milyar TL, 2020 yılı desteklemesiyle aynı kalmıştır. Desteklemede bir artırımın yapılmamış olması, ciddi düzeyde artan maliyetler yüzünden üreticileri 2021 yılında, 2020 yılından daha fazla zorlayacaktır. Öyle ki, mazotta 177 milyon, gübrede 52 milyon ve hayvancılıkta 558 milyon TL azalan destekleme ödemeleri sektörümüzü yıpratacaktır.

En az 10 milyon insanımızı bünyesinde barındıran tarım sektörü, kentimizin de en ücra yerlerine kadar işlemiş hayati bir sektördür. Umutla bir kez daha talep ediyoruz ki, gelecek ay TBMM'de görüşülecek olan bütçemizde tarıma, ilave destekler sağlanmalıdır.

Değerli Meclis Üyeleri,

Ekonomi yönetiminde, Merkez Bankası ile Hazine ve Maliye Bakanlığı'nda değişimlerin yaşandığı bir ayı geride bırakıyoruz. Öncelikle 25. dönemde Antalya Milletvekilliğinde de bulunan Sayın Lütfi ELVAN ve geçmiş Maliye Bakanı Sayın Naci AĞBAL'a başarılar diliyorum. Hukuk ve ekonomi alanında reform hazırlıklarının yapıldığı bu günlerde özel sektörün görüşlerine daha fazla önem verileceği mesajlarını önemsiyor ve olumlu buluyoruz.

Değerli Arkadaşlar,

Her fırsatta sizlerle, sektörümüzü doğrudan ilgilendiren ekonomi ve iş dünyası verilerini paylaşıyor ve özellikle meclisimizin son bölümünde görüş alış verişinde bulunuyoruz. Bunun faydasını her zaman gördüm, teşekkür ederim.

Bu yılın açıklanmış temel verileriyle yılın ilk 10 ayını geride bıraktık. Son 10 yılın bu dönemlerini karşılaştırdığımızda dikkatimi çeken ilk konu, kurulan şirket sayısı oldu. Bu konuda %19'luk artışla kentimiz, ilk defa ülkemiz ortalamasının altında kalmıştır.

Ekonomik hareketliliğin göstergelerinden olan, ibrazında ödenen çek tutarlarındaki değişimde de kentimiz açık ara daralma içindedir. Karşılıksız çek ve protestolu senet tutarlarındaki nispi iyilik, kentimiz iş insanlarının tüm zorluklara rağmen borçlarına sadık olma karakterlerinin bir sonucudur. Karar vericilerimizden, bu özelliğimizi de dikkate alarak kentimiz hakkında değerlendirme yapmalarını bekliyoruz. Malum salgının ve ekonomik krizin kentimizi, ülkemiz ortalamasının çok üzerinde vurduğunu ve adeta bir ekonomik afet altında olduğumuzu belirtiyoruz. Bu durumu somut rakamlarıyla ortaya koymaya ve ilave taleplerde bulunmaya çalışıyoruz. İçerisinde bulunduğumuz durumda kentimize ilave bir güçlendirici yaklaşım gösterilmesini karar vericilerimizden bir kez daha talep ediyoruz.

İçinde bulunduğumuz bu zor duruma direnç göstermenin en yoğun yolu, ilave borçlanma artışı olmuştur. Kentimiz genel olarak, Türkiye ortalaması olan %8.73'lük artışa karşılık, %11.15'lik bir borçlanma artışı yaşamıştır. Yani kent olarak ülkemize oranla yaklaşık %50 daha fazla borçlanmışız. Tarım sektöründeki durumumuz ise maliyet artışlarını fiyatlarına yeterince yansıtamadığı için daha zordur. Öyle ki, ilk dokuz ayda ülkemizde %2.70 artan tarım kredilerine karşılık kentimizde %13.45'lik bir borçlanma artışı yaşanmıştır. Yani sektörümüz, maliyet artışlarını fiyatlarına yansıtamadığı ölçüde ilave borçlanmayla işini gücünü sürdürmek durumunda kalmıştır.

Bu dönemde Türkiye ortalamasının üzerinde performans gösterdiğimiz bir konu da dış ticaret olmuştur. TÜİK verilerine göre ülkemizin bu yılın ilk dokuz ayında ihracatı, ithalatının %75'i kadar olurken kentimizin ihracatı ithalatının %166'sını aşmış durumdadır. Tarımsal dış ticarete ise durum kentimiz için daha da gelişmiştir. Türkiye'nin tarım ve hayvancılık ihracatı, ithalatının %57'si kadarken kentimizde bu oran %800'ü aşmıştır. Yani bir birimlik ithalata karşılık 8 birim ihracat yapmışız. Bu fırsatla kentimiz üreticilerine, üyelerimize ve sizlere bir kez daha teşekkür ediyorum. Ancak son iki aydır sizlerden de çokça duyduğum bir konuda uyarıda bulunmak istiyorum. Artık ihracatta komşumuzla rekabet dönemini bitirmeliyiz. Rekabeti iç pazarda bırakmalıyız. Dış pazarda işbirliği yapmalı ve ortaklaşa rekabet etmeliyiz.

Değerli Meclis Üyeleri,

Sözlerime bu ay Borsamızın bazı etkinlikleri ve kentimizde yaşanan olaylardan bahsederek devam etmek istiyorum. Borsa olarak özel önem verdiğimiz ve tüm paydaşları bir araya

getirdiğimiz sektörel analiz toplantılarımıza bu ay kesme çiçek ile devam ettik. Toplantımızda özetle;

- Hazine arazilerinin kesme çiçek üretimine sunulmasının gereklilikleri,
- Tarıma özel bir sosyal güvenlik sistemi geliştirilmesi,
- Havayolu kargo taşımacılığının sübvansede edilmesi,
- Küçük pazarlara kesme çiçek sevkinde havayolu kargo taşımacılığının önemini,
- Uçak çıkışlarında gümrüklerde bekleme süresinin artmasının kesme çiçeğin ömrüne etkisi ve bu konudaki hız avantajımızın kaybedilmesi,
- Sektörün yeni pazarlara açılabilmesi için artan navlun fiyatlarının eski düzeyine çekilmesi,
- Ürün çeşitliliğinin artırılmasının pazardaki önemi,
- 2021 yılı zirai karantina ücretlerinin artırılmaması,

gibi konularda sorun, talep ve önerileri gündeme getirilmiştir. Toplantılarımızda ifade edilen sorunlar kimi zaman katılımcı kurumların katkılarıyla anında çözüme ulaşıyor. Yerelde çözüme ulaştırılamayan sorunlarımızı ise ilgili kurumlara iletiyoruz. Doğrudan bu sektörümüzü de ilgilendiren birkaç örnek vermem gerekirse;

- Tarım ürünleri için havayolu kargo desteği sağlanması,
- Sektörümüzün yapısına uygun bir sosyal güvenlik modeli geliştirilmesi,
- Hazine arazilerinin tarım sektörünün kullanımına açılması,
- Isparta Süleyman Demirel Havalimanı'nın havayolu kargo taşımacılığı için avantajlı hale getirilmesi,

gibi talep ve önerilerimizin geçtiğimiz günlerde Cumhurbaşkanımızın katılımıyla gerçekleşen TOBB Ekonomik Şurası'nda da gündeme getirilmesini sağladık. Bunlar dışında kentimiz ve diğer sektörlerimizi ilgilendiren;

- Kamunun yaş sebze ticaretine girerek özel sektörle rekabet etmesinin ticaretimize etkileri,
- Sözleşmeli tarıma yönelik yasal düzenlemelerin geliştirilmesi,
- Tarım ve hayvancılık sektörlerindeki artan girdi maliyetleri,
- Makarna, un, yem, süt ve et üretimi ile iştiğal eden üyelerimizin sorunları,
- Burdur – Antalya hızlı tren hattının bir an önce hayata geçirilmesi,
- Afetlerden zarar gören üreticilere uzun vadeli kredi ve diğer finansal desteklerin sağlanması,
- KDV alacaklarının bir an evvel ödenerek üyelerimizin nakit akışları düzenlenmesi ve geçici vergi uygulamasının 2021 yılında kaldırılması,
- Çiğ süt fiyatlarının en az 3 TL'ye çıkarılması ve primlerin artırılması ile referans fiyatların 3-6 aylık periyotlar halinde belirlenmesi,
- Üreticilerin kullandığı enerji bedellerinin mahsul dönemlerinde ve yılda iki defa fatura edilmesi,
- Tarıma dayalı enerji bedellerinde indirim uygulanması,

gibi talep ve önerilerimizi de aynı toplantıda sunduk. Çözümü ulaşınca kadar da üyelerimiz, sektörümüz ve kentimiz adına takipçisi olacağız.

Değerli Arkadaşlar,

Hatırlayacağınız gibi "Uçak Krizi" sonrası Rusya Federasyonu tarafından domatese uygulanan 50 bin tonluk kota 2019 yılında 150 bin tona, 25 Şubat 2020 tarihinde ise 200 bin tona

çıkarılmıştı. Hafta başı itibariyle ise bu kotanın %98'inin dolduğu paylaşıldı. Muhtemelen bu ay sonu itibariyle de sunulan kota dolmuş olacak. En son Şubat Ayı Borsamız Meclis Toplantısı'nda da dile getirdiğim gibi üyelerimizin beklentisi eski kırgınların tamamen utulması ve kotaların kaldırılması yönündedir. Kotalarla ticaret gelişmez. Beklentimiz kotaların olmadığı, gümrüklerdeki işlemlerin ve ticaretin kolaylaştırıldığı bir ticaret düzenidir.

Değerli Üyeler,

Antalya Tarım ve Orman Müdürlüğü işbirliğinde 19 Ekim–18 Kasım döneminde online olarak düzenlediğimiz Zeytin Mektebi'nin bir ay süren eğitimleri tamamlandı. Eğitimlere ülkemizin yanı sıra; Danimarka, İsviçre, Almanya, İtalya, İspanya ve Türkmenistan gibi pek çok ülkeden 20.000'in üzerinde kişi katıldı. Zeytinin tarihteki yerinden budamasına, sulamadan bakıma, üretim teknolojilerinden gübrelemeye kadar 15 farklı dersten oluşan ve ders başına ortalama 3,5 toplamda ise 53 saat süren derslerde katılımcılara zeytine dair tüm konularda bilgi verildi. Eğitimi başarıyla tamamlayarak katılım belgesi almaya hak kazananları tebrik ediyorum. Sizlerden ricam meslek komitelerinizde eğitim konusunu birinci gündem maddesi yapmanız ve sektörünüzün gelişimi için uygun bulduğunuz eğitim taleplerinizi bizlere iletmeniz. Böylece tarımsal üretimimizin daha kaliteli ve verimli hale gelmesine hep birlikte katkı verebiliriz.

Bir diğer etkinliğimiz ise sosyal medya üzerinden canlı olarak yayınlanan “Sizin Oraların Nesi Meşhur” isimli programımızdır. Yine, Antalya Tarım ve Orman Müdürlüğü işbirliğinde düzenlediğimiz programın bu ayki konukları Aydın ve Van kentlerimiz oldu. Kısa sürede binlerce kişiye ulaşan bu program ile; doğusundan batısına, kuzeyinden güneyine ülkemizin her yöresindeki binlerce yıllık birikimle üretilen ürünlerimizi tanımaya ve tanıtmaya devam edeceğiz.

Son birkaç yıldır düzenlenmesine ara verilen ancak bölge tarımının gelişiminde ciddi katkısı olduğuna inandığımız Hasyurt Tarım Fuarı'nın yeniden düzenlenmesi için Finike Belediyesi ve Kumluca Ticaret ve Sanayi Odası ile birlikte çalışıyoruz. Fuarın 2021 yılı Mart ayında salgın koşullarına uygun olarak 25.kez düzenlenmesi için gayret göstereceğiz.

Değerli Arkadaşlar,

Bu ayki bir diğer önemli faaliyetimiz ise Borsamız adına başkanlığını yürüttüğüm Antalya Tarım Konseyi toplantımız oldu. Valimiz Sayın Ersin YAZICI'nın katılımıyla düzenlediğimiz toplantımızda konsey üyelerimizle kentimiz tarımının son durumunu, sorunlarını ve çözüm önerilerimizi paylaştık. Sorunlarımıza hassasiyetle yaklaşan ve göreve geldiği günden itibaren sektörümüze pozitif yaklaşım gösteren Valimiz, toplantımızda salgınla mücadele önlemlerinin tarımsal üretimi durdurmayacak biçimde alınacağını altını bir kez daha çizdi. Kendisine ilgisi ve hassasiyeti için bir kez daha teşekkür ediyoruz.

Kıymetli Üyeler,

Yaşamakta olduğumuz salgın nedeniyle tarım ürünleri ihracatında pazarların; çeşitliliği, derinliği, ürün talebi ve ihracat biçiminde değişiklikler görülmektedir. Dolayısıyla sektörümüzün ihracat faaliyetleri için yeni yol haritaları çıkarmamız zorunlu hale gelmiştir. Bu sebeple; 2021 Yılı Ocak Ayı'nda “ATB Tarım Ürünleri İhracatının Geliştirilmesi UR-GE Projesi” ile ihracat yapan ve yapma hedefi olan üyelerimize fayda yaratmayı hedefliyoruz. Ancak bu proje için yeterli sayıya ulaşılması ve küme oluşturulması şarttır. Bu konuda üyelerimize gerekli bilgilendirmelerde bulunduk. Bu konuda mesafe kaydedebilmemiz için sizlerin de özel ilginize ihtiyaç vardır. Gerekli hassasiyeti göstermenizi bekliyoruz.

Sözlerimi tamamlarken Antalya Ticaret ve Sanayi Odamıza “Kente Önem Katanlar” isimli ödülleri kapsamında yaptırmış oldukları spor salonu için kurumumuz adına teşekkür etmek istiyorum. Ödül alan üyelerimiz ve kentimiz iş insanlarını kutluyor, başarılarının devamını diliyorum. Önümüzdeki ay görüşünceye değin işlerinizde başarılar diliyorum.

Saygılarımla,

Ali ÇANDIR
Yönetim Kurulu Başkanı

